

**PROGRAM PRACY DYDAKTYCZNO - WYCHOWAWCZEJ
ŚWIETLICY SZKOLNEJ
PRZY ZESPOLE SZKÓŁ IM. ADAMA MICKIEWICZA
W BIAŁOBRZEGACH**

2014/2015

Opracowały:
mgr Anna Plata
mgr Katarzyna Leś

Spis treści

1. Wstęp
2. Cele kształcenia
3. Treści kształcenia
4. Metody pracy
5. Formy pracy
6. Środki dydaktyczne
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów
8. Ewaluacja programu
9. Literatura

Program pracy dydaktyczno – wychowawczej został przedstawiony rodzicom dzieci uczęszczających do świetlicy szkolnej na spotkaniu organizacyjnym w dniu 10.09.2014 r.

1. Wstęp

Świetlica szkolna jest miejscem, w którym uczeń może kształcić i rozwijać swoje zainteresowania, może sprawdzić swoje koncepcje, dokonywać prób. Aby pomagać rodzicom w wychowywaniu dzieci, każda świetlica powinna zapewnić wszechstronną opiekę wychowawczą.

Program zajęć świetlicowych przeznaczony jest dla dzieci klas I – III szkoły podstawowej. Charakter działalności świetlicy jest wolny od systemu lekcyjnego co stwarza atmosferę rozwijającą prawidłowy i wszechstronny rozwój osobowości dzieci. Świetlica zapewnia opiekę uczniów po zajęciach lekcyjnych w przyjaznym i bezpiecznym otoczeniu.

Świetlica realizując te same postulaty wychowawcze co szkoła, której jest integralną częścią, ma odmienny styl pracy, nie opiera bowiem swojej działalności na ścisłym i w zasadzie sztywnym programie. Ze względu na specyfikę działalności świetlicy i pełnionej przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej, celowym staje się zmniejszenie do minimum treści dydaktycznych zdobywanych w toku nauczania zintegrowanego, a skoncentrowanie się głównie na czynnościach pobudzających do myślenia, rozwijania aktywności twórczej, zainteresowań, inicjatywy, poszerzenia wiadomości o otaczającym świecie, rozbudzaniu zamiłowań czytelniczych. Na przykład kształtując moralną postawę dziecka można oprzeć się na samorządzie dziecięcym, który wyzwala większą aktywność i inicjatywę. Również rozszerzanie i utrwalanie wiadomości przebiega w świetlicy innymi torami, bardziej pobudzana jest wyobraźnia niż aktywność intelektualna dziecka. Przeważają tu takie formy jak: gra, zabawa, aktywność manualna, wycieczka i inne angażując całą wrażliwość dziecka.

Zakłada się, że program ma charakter:

- podmiotowy – zarówno nauczyciel prowadzący zajęcia, jak i uczniowie w nich uczestniczący mają prawo do swobody uczestniczenia w różnorodnych zajęciach,
- czynnościowy – program nastawiony jest na wyzwalamie działań przede wszystkim ucznia, uczeń nabywa i poszerza swoją wiedzę,
- funkcjonalny – realizacja nastawiona jest na utrwalanie i porządkowanie wiadomości oraz na umiejętność prezentowania swojej wiedzy,
- spiralny – jest kontynuacją treści kształcenia i nawiązuje do wiadomości i umiejętności nabytych wcześniej.

Zajęcia świetlicowe rozwijają kreatywność, która prowadzi do umiejętności kierowania sobą. Dziecko w świetlicy musi mieć czas na odpoczynek po wysiłku umysłowym. Świetlica szkolna to taki neutralny teren, nie przynależny żadnej klasie, żadnemu przedmiotowi, żadnej pracowni – ale wspólny. Tutaj można spotkać się z kolegami przed i po zajęciach, zagrać w szachy, warcaby, gry planszowe, rysować i malować.

Zajęcia świetlicowe ćwiczą logiczne myślenie, wypowiedzanie się, rozwijają fantazję i wyobraźnię twórczą oraz zainteresowania.

Podstawowym zadaniem wychowawcy świetlicy jest zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa i opieki oraz stwarzanie wielu różnorodnych sytuacji poznawczych i wychowawczych, sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi.

Opracowany program jest podporządkowany przedstawionym powyżej aspektom, które uwzględniają dobro i potrzeby dziecka.

2. Cele działania świetlicy szkolnej

- Zapewnienie opieki uczniom przed zajęciami lekcyjnymi i po ich zakończeniu.
- Respektowanie norm i zasad.
- Integrowanie grupy w zabawach wspomagających współdziałanie.
- Obserwacja i poznanie dziecka różnych sytuacjach wychowawczych.
- Kształtowanie pozytywnych postaw wobec bezpieczeństwa i zdrowia.
- Wyzwalanie pozytywnych emocji takich jak radość, zadowolenie, poczucie bezpieczeństwa.
- Zwiększanie poczucie własnej wartości.
- Postawy wyrażające szacunek dla kolegów i koleżanek i innych osób.
- Rozwijanie koncentracji uwagi.
- Rozwijanie twórczego myślenia, wyobraźni i fantazji.
- Wyrażanie swoich przeżyć w pracach plastycznych.
- Doskonalenie sprawności manualnych.
- Kształtowanie umiejętności rozwiązywania sytuacji problemowych na zasadzie dialogu i kompromisu.
- Poczucie swojej tożsamości narodowej (jestem Polakiem, symbole narodowe, ojczyzna).

3. Treści programowe

Świetlica szkolna realizuje zadania wynikające z: Programu Wychowawczego, Programu Profilaktyki i Kalendarza Imprez Zespołu Szkół im. Adama Mickiewicza w Białobrzegach.

I. Funkcjonowanie ucznia w swoim najbliższym środowisku

- Prawa obowiązki dziecka- Karta Praw Dziecka.
- Otwartość i szczerłość w kontaktach z rówieśnikami.
- Asertywność i empatia w relacjach z innymi uczestnikami zajęć.
- Normy postępowania akceptowane społecznie: dobro, prawda, uczciwość w zabawach, lekcjach.
- Uczenie poszanowania własności społecznej i osobistej.
- Rozwijanie koleżeństwa, wzajemnej pomocy i życzliwości podczas nauki i zabawy.
- Członkowie rodziny, ich uczucia i wzajemna pomoc.

- Rola obchodzenia świąt okolicznościowych w rodzinie: Dzień Matki, Dzień Babci i Dziadka, święto Taty, imieniny najbliższych i obchodzenie świąt.
- Uwrażliwienie na problemy ludzi samotnych, bezdomnych, chorych.
- Pomoc uczniom w odrabianiu zadań.

II . Zagadnienia związane z wychowaniem komunikacyjnym.

- Bezpieczna droga do szkoły .
- Zasady ruchu drogowego dla pieszych i kierowców.
- Zapoznanie ze znakami drogowymi i sygnalizacją świetlną.
- Niebezpieczeństwo zabaw na jezdni i obok niej .
- Konieczność używania fotelików samochodowych oraz pasów bezpieczeństwa.
- Bądź widoczny – element odblaskowy ratuje życie.
- Uświadomienie konsekwencji jazdy samochodem pod wpływem alkoholu.

III . Wychowanie patriotyczne

- Kształtowanie szacunku do ojczyzny, symboli narodowych.
- Święta narodowe.
- Najważniejsze wydarzenia i postacie historyczne.
- Legendy polskie.
- Polskie zwyczaje.
- Wielkie miasta, rzeki i jeziora Polski (mapa Polski).

IV . W świecie baśni i bajek

- Słuchanie i czytanie, ulubionych baśni, bajek , wierszy.
- Bajkowa postać, dobre i złe charaktery.
- Morały zawarte w bajkach.
- Ilustracje baśni i bajek.
- Inscenizacja teatralna wybranych fragmentów bajek.

V. Wspólne zabawy

- Sposoby spędzania wolnego czasu.
- Ulubione zabawy dzieci.
- Bezpieczeństwo podczas zabaw.
- Właściwe postawy w podczas zabaw w grupie.
- Umiejętność wypowiadania się i słuchania innych.

- Integracja grupy świetlicowej.

VI. Edukacja prozdrowotna

- Znaczenie warzyw i owoców w odżywianiu.
- Zasady racjonalnego odżywiania się.
- Higiena osobista.
- Higiena spożywania posiłków.
- Znaczenie odpoczynku i snu dla zdrowia.
- Ulubione dyscypliny sportowe.
- Zabawy i gry zespołowe.

VII. Odkrywanie piękna przyrody

- Przyroda w kolejnych porach roku.
- Zwierzęta i ptaki - ich życie w ciągu roku.
- Znaczenie przyrody w życiu człowieka.
- Rośliny pól, lasów, ogrodów.
- Zwierzęta i rośliny chronione.
- Formy ochrony środowiska.
- Dokarmianie ptaków zimą.
- Ekologia – ważny aspekt społeczny.
- Recykling – wiemy, więc segregujemy.

VIII. Twórczość plastyczna

- Ćwiczenia w rysowaniu kredką, farbami.
- Ćwiczenia manualne- plastelina, modelina, kasza manna itp.
- Sztuka origami.
- Formy przestrzenne- wykonanie z masy solnej, dostępnych materiałów.
- Inspiracja muzyczna, literacka inspiracją do wykonania pracy plastycznej.
- Techniki plastyczne wykorzystane w twórczości plastycznej dzieci.
- Konkursy plastyczne rozwijające kreatywność twórczą.

IX. Aktywność muzyczna

- Ćwiczenia słuchu muzycznego poprzez odtwarzanie rytmów, melodii.
- Kształtowanie emisji głosu.
- Muzyka jako inspiracja aktywności ruchowej dzieci.

- Zabawy z tańcem i śpiewem.
- Gra na instrumentach.
- Percepcja utworów muzycznych.
- Tworzenie muzyki.

4. Metody pracy

- Czynne- zajęcia wychowawczo – dydaktyczne:
  - plastyczne,
  - rozwijające zdolności intelektualne,
  - sportowo – rekreacyjne,
  - profilaktyczne.
- Oglądowe:
  - pokaz,
  - prezentacja,
  - obserwacja,
- Drama.
- Metody aktywizujące.
- Uroczystości szkolne zgodnie z kalendarzem imprez.
- Spacer i wycieczki.
- Gry i zabawy:
  - gry dydaktyczne,
  - zabawy tematyczne,
  - zabawy muzyczno – ruchowe,
  - gry i zabawy sportowe.
- Słowne:
  - czytanie,
  - wypowiedź ustna,
  - praca z tekstem.

5. Formy pracy

- Indywidualna.
- Grupowa.
- Zbiorowa.

6. Środki dydaktyczne

- gry planszowe,
- puzzle,
- odtwarzacz CD,
- komputer,
- literatura dziecięca,
- malowanki,
- karty pracy,
- encyklopedie,
- czasopisma dziecięce,
- chusta animacyjna,
- tunel animacyjny.
- sprzęt sportowy,
- przestrzenne klocki do zabawy.

7. Przewidywane osiągnięcia uczniów

- Uczeń prawidłowo komunikuje się z grupą.
- Zna i stosuje zasady higieny osobistej podczas spożywania posiłków, przebywania na świetlicy.
- Rozumie zasady racjonalnego odżywiania się.
- Zachowuje czystość i porządek na świetlicy, w klasie.
- Wyraża własne zdanie i słucha zdania innych.
- Potrafi okazywać uczucia miłości i szacunku rodzicom i członkom rodziny.
- Przestrzega reguł w grach i zabawach.
- Potrafi samodzielnie rozwiązywać swoje problemy.
- Stosuje zwroty grzecznościowe w kontaktach międzyludzkich.
- Wykonuje prace plastyczne różnymi technikami.
- Zna hymn państwowy oraz symbole narodowe.
- Zna podstawowe zasady i znaki ruchu drogowego.
- Potrafi współdziałać w grupie w czasie zabawach ruchowych.
- Potrafi z uwagą słuchać wierszy, baśni opowiadań prezentowanych przez nauczyciela podczas zajęć.
- Zna polskie baśnie i legendy.
- Szanuje przyrodę.
- Dostrzega potrzebę pomocy zwierzętom podczas zimy.

8. Ewaluacja programu

Ewaluacja programu dotyczyła będzie realizacji założonych celów, atrakcyjności zajęć, atmosfery panującej na zajęciach.

Prowadzona będzie poprzez obserwację zachowań uczniów, ich zaangażowanie na zajęciach.

W maju 2015 r. zostanie przeprowadzona ankieta wśród dzieci na temat atrakcyjności zajęć w świetlicy, a także wśród rodziców na temat działalności świetlicy szkolnej.

Program może zostać zmodyfikowany w zależności od efektów ewaluacji.

9. Literatura

- „*Program wychowawczy świetlic*” – Beata Maciołek.
- „*Przewodnik metodyczny do programu wychowawczego świetlic: Liście wielkiego drzewa życia*” – Beata Maciołek.
- „*Poradnik dla wychowawców świetlic szkolnych*” – Anna i Zdzisław Wiechowcie.
- „*Alfabet świetlicowy*” – Barbara Bartoszevska, Grażyna Kasperek.
- „*Świetlicowe zajęcia*” tom II – Anna Tomczak i inni.
- „*Jak prowadzić świetlicę szkolną*” – Małgorzata Chylińska.
- „*Bajki naszego dzieciństwa*” – Dorota Kamysz-Figa, Danuta Kmita.
- „*O programach prawie wszystko*” - Hanna Komorowska.
- Czasopismo „*Świetlica w Szkole*” - Kwartalnik wychowawców świetlicy.
- Czasopismo „*Życie Szkoły*” – Czasopismo dla nauczycieli klas I- III.